

UREDJA O ZAŠTITI SPOMENIKA PRIRODE „PREBREZA”

(„Sl. glasnik RS”, br. 37/2009)

Član 1

Deo područja doline Gluvog potoka u selu Prebreza kod Blaca, na južnim padinama Velikog Jastrepca, stavlja se pod zaštitu kao spomenik prirode pod imenom „Prebreza” i utvrđuje za zaštićeno prirodno dobro od izuzetnog značaja, odnosno I kategorije (u daljem tekstu: Spomenik prirode „Prebreza”).

Član 2

Spomenik prirode „Prebreza” stavlja se pod zaštitu da bi se u interesu nauke, obrazovanja i kulture očuvalo nalazište fosilnih ostataka kičmenjaka, odnosno kostiju sisara iz epohe geološke istorije označene kao srednji miocen, koje predstavlja u Evropi i svetu poznato a na Balkanskom poluostrvu najznačajnije paleontološko mesto sa neogenom sisarskom faunom starosti 14-15 miliona godina koju čini 12 do sada istraženih vrsta krupnih sisara među kojima je nekoliko vrsta otkriveno na ovom mestu po prvi put u Evropi a dve fosilne vrste (miocenska hijena - *Precrocuta miocenica Pavlović&Thenius 1965* i mocenska preteča gazele - *Hipsodontus serbicus Pavlović 1969*) su nove za nauku.

Član 3

Spomenik prirode „Prebreza” nalazi se na teritoriji opštine Blace, na delu područja katastarske opštine Prebreza koji je obuhvaćen kat. parc. br. 184/ deo, 185/3/ deo, 186/ deo, 187/ deo, 188/ deo, 189/ deo, 513/ deo, 514/ deo, 976/ deo, 985/ deo, 987/ deo, 988/ deo i 989/ deo.

Ukupna površina zaštićenog područja Spomenika prirode „Prebreza” je 0,86 hektara, od čega je 0,78 hektara u privatnoj svojini, a 0,08 hektara u državnoj svojini.

Opis granice granice zaštićenog područja Spomenika prirode „Prebreza” sa grafičkim prikazom na kopiji katastarskog plana odštampan je uz ovu uredbu i čini njen sastavni deo.

Član 4

Na području Spomenika prirode „Prebreza” utvrđuje se režim zaštite II stepena u skladu sa zakonom, kojim se:

1. zabranjuju:

- 1) izgradnja objekata;
- 2) eksploatacija mineralnih sirovina i korišćenje materijala iz korita i sa obala potoka;
- 3) zemljani i građevinski radovi osim radova na održavanju i rehabilitaciji nekategorisanog seoskog puta, postavljanja privremenih objekata i uređenja i infrastrukturnog opremanja

prostora za potrebe naučnog i obrazovnog rada, čuvanja zaštićenog područja i prihvata posetilaca;

- 4) iskopavanje, oštećivanje, uništavanje i prisvajanje fosilnih ostataka, osim iskopavanja, obrade i prikazivanja paleontoloških nalaza u okviru naučnoistraživačkog i obrazovnog rada i u kulturne svrhe;
- 5) odlaganje komunalnog, građevinskog, industrijskog i drugog otpada;
- 6) radnje koje mogu izazvati zagađenje voda, vazduha, zemljišta, stvarati prekomernu buku i nepovoljno uticati na estetska obeležja zaštićenog prostora;
- 7) čista seča i krčenje šume koje nije u funkciji istraživanja i uređenja paleontološkog mesta.

2. obezbeđuju: paleontološka, stratigrafska i litološka istraživanja; konzervacija i izlaganje fosilnih ostataka; poseta u obrazovne svrhe i drugi vidovi obrazovnog rada, poseta u rekreativne i kulturno-obražajne svrhe; radovi na prikazivanju i korišćenju vrednosti zaštićenog područja u naučne, obrazovne, rekreativne i kulturne svrhe; radovi na uređenju prostora u cilju prihvata posetilaca i unapređenja estetike ambijenta; radovi na unapređenju stanja šumske vegetacije i zaštiti zemljišta od erozije.

Član 5

Spomenik prirode „Prebreza” poverava se na staranje Fondu za ekologiju opštine Prokuplje, Prokuplje (u daljem tekstu: Staralac).

Staralac je dužan da:

- 1) čuva zaštićeno prirodno dobro i sprovodi utvrđene režime zaštite, odnosno propisane zabrane i pravila unutrašnjeg reda;
- 2) obeležava zaštićeno prirodno dobro i njegovu granicu;
- 3) donosi program upravljanja, akt o unutrašnjem redu i čuvarskoj službi, godišnji program upravljanja i izveštaj o njegovom izvršavanju;
- 4) inicira donošenje odgovarajućeg urbanističkog plana;
- 5) organizuje sprovođenje programa upravljanja, a posebno podstiče i prati izradu i primenu programa i projekata zaštite, naučnih istraživanja i obrazovanja, uređenja prostora i prikazivanja prirodnih vrednosti;
- 6) evidentira prirodne vrednosti i organizuje nadgledanje tih vrednosti i njihovih promena;
- 7) uspostavlja i razvija saradnju sa vlasnicima i korisnicima zemljišta na čuvanju, održavanju, uređenju i korišćenju zaštićenog područja.

Član 6

Zaštita i razvoj Spomenika prirode „Prebreza” sprovodi se prema programu upravljanja koji se donosi kao srednjoročni dokument za period od pet godina.

Program upravljanja iz stava 1. ovog člana naročito sadrži:

- 1) ciljeve zaštite i razvoja, uslove, mere, pogodnosti i ograničenja za njihovo ostvarivanje;
- 2) prikaz osnovnih vrednosti i prirodnih bogatstava zaštićenog prirodnog dobra i njihovih glavnih korisnika;
- 3) prioritetne zadatke na čuvanju i održavanju zaštićenog prirodnog dobra, praćenju stanja i tehničkoj zaštiti prirodnih vrednosti, kao i na očuvanju kvaliteta voda, vazduha, zemljišta i drugih činilaca životne sredine;
- 4) zadatke za razvoj turizma i rekreacije, uređenja predela i izgradnje objekata u funkciji zaštićenog prirodnog dobra;
- 5) prioritetne naučnoistraživačke i obrazovne zadatke;
- 6) prioritetne zadatke na prikazivanju vrednosti zaštićenog prirodnog dobra;
- 7) vrstu i sadržaj dokumentacije za sprovođenje ciljeva i zadataka na praćenju, očuvanju i unapređenju stanja prirodnih vrednosti, održivog korišćenja tih vrednosti u naučne, obrazovne, rekreativne i druge svrhe;
- 8) zadatke na uspostavljanju partnerskih odnosa sa mesnim stanovništvom i drugim vlasnicima i korisnicima nepokretnosti;
- 9) dinamiku i subjekte realizacije programskih zadataka;
- 10) sredstva potrebna za realizaciju programa upravljanja i način njihovog obezbeđenja.

Na program upravljanja iz stava 1. ovog člana, na koji su prethodno pribavljena mišljenja ministarstava nadležnih za poslove nauke, prosvete, kulture, turizma, poljoprivrede, šumarstva, vodoprivrede i finansija, saglasnost daje ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Program upravljanja iz stava 1. ovog člana ostvaruje se godišnjim programom upravljanja. Godišnji program upravljanja za narednu godinu, zajedno sa izveštajem o ostvarivanju programa u tekućoj godini, Staralac dostavlja Ministarstvu do 15. decembra.

Član 7

Staralac je dužan da obezbedi unutrašnji red i čuvanje zaštićenog prirodnog dobra u skladu sa aktom koji donosi uz saglasnost Ministarstva.

Aktom iz stava 1. ovog člana utvrđuju se pravila za sprovođenje propisanih režima zaštite, a naročito: način na koji će se ponašati posetioci, vlasnici i korisnici nepokretnosti pri kretanju, boravku i obavljanju delatnosti na zaštićenom prirodnom dobru; mesta, površine i objekti na kojima se zabranjuje ili ograničava obavljanje određenih radnji kao i trajanje tih mera; način saradnje sa fizičkim i pravnim licima koji po različitom osnovu koriste ili su zainteresovani za korišćenje zaštićenog prirodnog dobra; uslovi zaštite prilikom obavljanja naučnih istraživanja i obrazovnih aktivnosti; mesta i uslovi za odlaganje

otpada; način održavanja urednosti i čistoće zaštićenog područja; način i organizacija čuvanja zaštićenog prirodnog dobra, oprema i sredstva neophodna za čuvanje i održavanje.

Pravila određena aktom iz stava 1. ovog člana i druge neophodne informacije za sprovođenje režima zaštite, Staralac je dužan da oglasi i na pogodan način učini dostupnim posetiocima i korisnicima.

Član 8

Sredstva za sprovođenje programa upravljanja Spomenika prirode „Prebreza” obezbeđuju se iz prihoda ostvarenih obavljanjem delatnosti Staraoca, iz budžeta Republike Srbije, od naknade za korišćenje zaštićenog prirodnog dobra i iz drugih izvora u skladu sa zakonom.

Član 9

Program upravljanja i godišnji program upravljanja Spomenika prirode „Prebreza” Staralac će doneti u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ove uredbe.

Do donošenja dokumenata iz stava 1. ovog člana, Staralac će poslove zaštite i razvoja obavljati prema privremenom programu upravljanja koji će doneti u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ove uredbe, uz saglasnost Ministarstva.

Staralac će u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ove uredbe, u saradnji sa Republičkim geodetskim zavodom i Zavodom za zaštitu prirode Srbije, identifikovati granice Spomenika prirode „Prebreza” na terenu i katastarskom planu.

Član 10

Planovi uređenja prostora, šumske, lovne, vodoprivredne, poljoprivredne i druge osnove i drugi programi koji obuhvataju zaštićeno prirodno dobro usaglašiće se sa Prostornim planom Republike Srbije i programom upravljanja iz člana 6. stav 1. ove uredbe.

Član 11

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

OPIS GRANICE SPOMENIKA PRIRODE „PREBREZA”

Granica Spomenika prirode „Prebreza” počinje na desnoj obali Gluvog potoka, preseca korito tog potoka, katastarska parcela broj (u daljem tekstu: k.p. br.), katastarska opština Prebreza, teritorija opštine Blace, zatim seče k.p. br. 976 tako što prvo ide prema jugoistoku na dužini 10 metara, zatim skreće prema severoistoku na dužini 20 metara a onda prema severozapadu na dužini 30 metara, dolazi do međe k.p.br. 985, ide tom međom 8 metara, onda seče k.p. br. 985 u pravcu severoistoka na dužini 60 metara, savija prema severozapadu na dužini 8 metara i dolazi do međe k.p. br. 987, seče tu parcelu prvo u pravcu severoistoka na dužini 35 metara a zatim u pravcu severa na dužini 40 metara, dolazi do međe k.p. br. 988 i seče tu parcelu u generalnom pravcu severa na dužini 135 metara. Granica zatim dolazi do nekategorisanog seoskog puta k.p. br. 185/3, seče taj put i nastavlja u pravcu severa kroz k.p. br. 188

na dužini 50 metara a onda kroz k.p. br. 187 na dužini 40 metara, dolazi do međe k.p. br. 186 i seče tu parcelu u pravcu severa na dužini 15 metara, zatim skreće prema zapadu na dužini 5 metara, seče Gluvi potok i nastavlja u pravcu severozapada na dužini 5 metara međom k.p. br. 183 i 184. Na ovom mestu granica skreće prema jugu sekući k.p. br. 184 na dužini 50 metara, dolazi do međe k.p. br. 513 i ide kroz tu parcelu generalnim pravcem prema jugu na dužini 100 metara, dolazi do seoskog nekategorisanog puta k.p. br. 515, seče taj put i ide njegovom jugoistočnom ivicom odnosno međom k.p. br. 514 na dužini 60 metara, onda nastavlja generalnim pravcem prema jugozapadu sve kroz katastarsku parcelu 514 na dužini 260 metara a zatim skreće prema jugoistoku kroz istu parcelu na dužini 10 metara i dolazi do početne tačke na desnoj obali Gluvog potoka.

